

2η Εργαστηριακή Άσκηση

Ελαχιστοποίηση συναρτήσεων πολλών μεταβλητών χωρίς περιορισμούς

Στην εργασία αυτή θα ασχοληθούμε με το πρόβλημα της ελαχιστοποίησης μιας δοσμένης συνάρτησης πολλών μεταβλητών $f: \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}$ χωρίς περιορισμούς. Οι αλγόριθμοι που θα χρησιμοποιήσουμε βασίζονται στην ιδέα της επαναληπτικής καθόδου, βάσει της οποίας ξεκινάμε από κάποιο αρχικό σημείο $x_0 \in \mathbb{R}^n$ και παράγουμε διαδοχικά τα διανύσματα $x_1, x_2, \dots$ έτσι ώστε $f(x_{k+1}) < f(x_k), k=0,1,2,\dots$. Οι αλγόριθμοι αναζήτησης που θα μελετήσουμε είναι:

- Μέθοδος μέγιστης καθόδου (Steepest descent)
- Μέθοδος Newton
- Μέθοδος Levenberg-Marquardt
- Μέθοδος συζυγών κλίσεων
- Μέθοδος σχεδόν Newton

Οι αντικειμενικές συναρτήσεις που θα μελετήσουμε είναι οι

$$f(x, y) = x^3 e^{-x^2 - y^4},$$
$$g(x, y) = x^4 + y^2 - 0.2 \sin(2\pi x) - 0.3 \cos(2\pi y).$$

Θέμα 1 Σχεδιάστε τις συναρτήσεις f, g , για να πάρετε μια γενική εικόνα της μορφής τους

Θέμα 2 Ελαχιστοποιείστε την f με την μέθοδο μέγιστης καθόδου, χρησιμοποιώντας ως αρχικά σημεία (x_0, y_0) τα i) $(0,0)$, ii) $(-1,-1)$, iii) $(1,1)$. Το βήμα γ_k θα επιλεγεί: α) σταθερό (της επιλογής σας), β) τέτοιο ώστε να ελαχιστοποιεί την $f(x_k + \gamma_k d_k)$, και γ) βάσει του κανόνα *Armijo*. Σχολιάστε τις διαφορές στα αποτελέσματα, σε περίπτωση που προκαλούνται, λόγω της επιλογής του αρχικού σημείου (x_0, y_0) του αλγορίθμου, καθώς επίσης και λόγω της επιλογής του βήματος γ_k . Οδηγούμαστε πάντα σε σωστό αποτέλεσμα; Αν όχι αιτιολογήστε της απάντησή σας.

Θέμα 3 Επαναλάβετε τα ερωτήματα του Θέματος 2 για την f με την μέθοδο *Newton*.

Θέμα 4 Επαναλάβετε τα ερωτήματα του Θέματος 2 για την f με την μέθοδο *Levenberg-Marquardt*.

Θέμα 5 Ελαχιστοποιείστε την g με την μέθοδο συζυγών κλίσεων, χρησιμοποιώντας ως αρχικά σημεία (x_0, y_0) τα i) $(0,0)$, ii) $(-0.6, -0.6)$, iii) $(1,1)$. Το βήμα γ_k θα επιλεγεί τέτοιο ώστε να ελαχιστοποιεί την $f(x_k + \gamma_k d_k)$. Σχολιάστε τις διαφορές στα αποτελέσματα, σε περίπτωση που προκαλούνται, λόγω της επιλογής του αρχικού σημείου (x_0, y_0) του αλγορίθμου. Οδηγούμαστε πάντα σε σωστό αποτέλεσμα; Αν όχι αιτιολογήστε της απάντησή σας.

Θέμα 6 Επαναλάβετε τα ερωτήματα του Θέματος 5 για την g με την μέθοδο σχεδόν *Newton*.

Σημείωση: Για τα Θέματα 2-6, καταγράψτε όλες τις παρατηρήσεις σας (σύγκλιση και σύγκριση των μεθόδων, αριθμός επαναλήψεων, γραφική παράσταση της σύγκλισης της αντικειμενικής συνάρτησης ως προς k και σχολιάστε τυχόν αποκλίσεις από τις επιθυμητές τιμές λόγω εγκλωβισμού του αλγορίθμου σε κάποιο τοπικό ακρότατο (ελάχιστο ή μέγιστο). Παρατηρήστε την εξάρτηση του αποτελέσματος από την τιμή εκκίνησης (x_0, y_0) του αλγορίθμου, καθώς επίσης και από την επιλογή του βήματος γ_k .

Παραδοτέα: Αρχεία κώδικα σε Matlab (m-files) και αρχείο αναφοράς (pdf).